

התפתחות השוק העולמי למזון אורגני בשנים האחרונות

יצוא תוצרת אורגנית מישראל

עליה גדולה בעונת 2006/07

מאת: יעל קחל

רקע

השוק העולמי למזון אורגני גדל בשנים האחרונות בשיעורי גידול מרשימים, בין הגבוהים ביותר בענף המזון - עליה של כמעט 70% במכירות העולמיות של מזון אורגני תוך 4 שנים.

המכירות הקמעוניות של מזון ומשקאות אורגניים עלו מ-23 מיליארד דולר בשנת 2002 ל-38.6 מיליארד דולר בשנת 2006 (תרשים מס' 1). מעריכים שב-2007 הגיעו המכירות לשווי של יותר מ-40 מיליארד דולר. מערב אירופה וצפון אמריקה מהוות 97% מהצריכה העולמית¹.

למרות הגידול המרשים, נתח השוק של מזון אורגני בסה"כ מכירות המזון עדיין קטן ומגיע לכ-2 עד 3 אחוזים בארה"ב ובמערב אירופה. הגידול של השוק למוצרים אורגניים צפוי להמשיך בשנים הקרובות אם כי תיתכן ירידה בשיעורי הגידול. לפי תחזית של חברת המזון האורגני להגיע בשנת 2012 לשווי של כ-70 מיליארד דולר.

במקביל להתפתחות השוק, גדל גם השטח החקלאי המעובד לפי שיטות ייצור אורגניות. השטח החקלאי המוסמך כאורגני גדל בשנים 2002 עד 2006 ב-30% והגיע ב-2006 לכ-304 מיליון דונם המהווים פחות מאחוז אחד משטח הגידול החקלאי העולמי (Willer et al. 2008). (תרשים מס' 2).

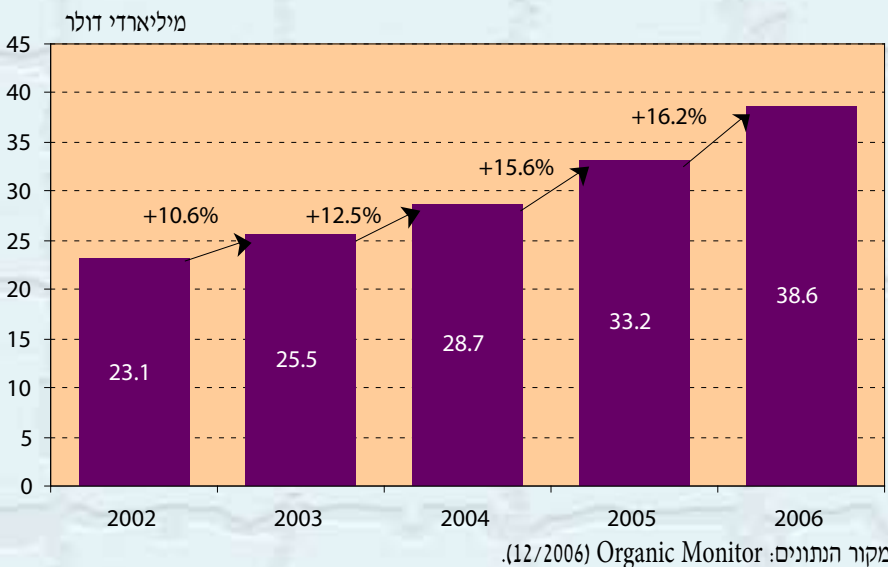
שטח הגידול האורגני הגדול ביותר נמצא באוסטרליה (124 מיליון דונם) אם כי מדובר ברובו בשטח מרעה אקסטנסיבי.

שטח הגידול האורגני באירופה גדל ב-2006 ב-7% ל-74 מיליון דונם. מדינת הגידול החשובה ביותר בדרום אמריקה היא ארגנטינה (22 מיליון דונם).

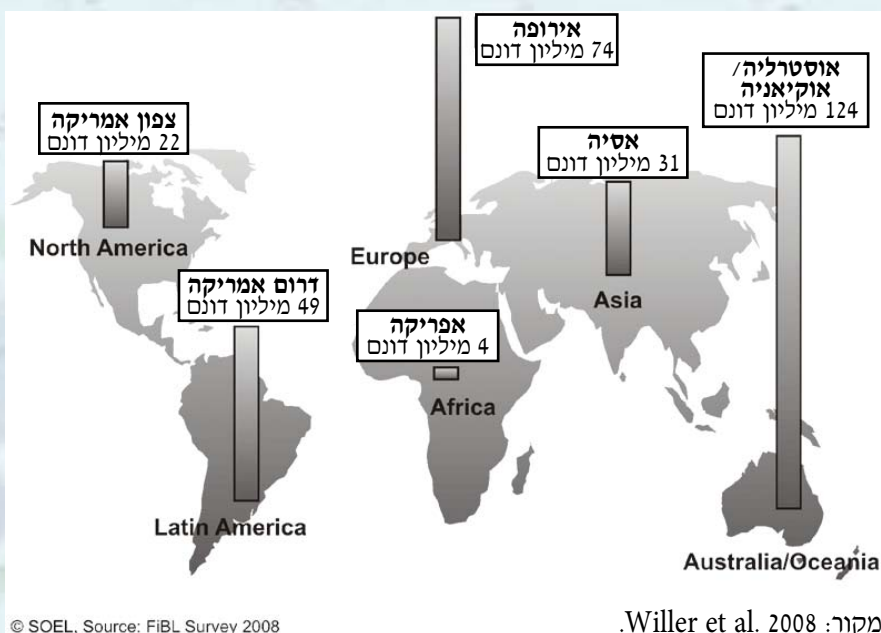
יצוא התוצרת האורגנית מישראל התפתח בשנים האחרונות. כמעט כל היצוא האורגני של הפירות והירקות הטריים ורוב היצוא של פירות וירקות מעובדים מיועד לאיחוד האירופי. בעונת 2006/07 עלה מאוד היצוא של פירות וירקות טריים מישראל לאיחוד האירופי והגיע לכ-60,000 טון (עליה של כמעט 70% בהשוואה לעונה הקודמת, ראה

באסיה התפתח מאוד הגידול האורגני בעיקר בסין (22 מיליון דונם). שטח הגידול האורגני בארה"ב מגיע ל-16 מיליון דונם בלבד (ב-2005), למרות שגודל השוק האמריקני מתקרב לגודל השוק האירופי.

תרשים מס' 1: התפתחות השוק העולמי למזון אורגני בשנים 2002 - 2006

תרשים מס' 2: שטח הגידול האורגני בעולם ב-2006, במיליוני דונם

1. הנתונים במאמר מתייחסים רק לייצור אורגני שעבר הסמכה.
2. חברת Organic Monitor מתמחה במחקרי שוק.

תרשים מס' 3. רוב היצוא הוא של ירקות כאשר המוצרים החשובים ביותר מבחינת כמויות היצוא הם תפוחי אדמה, פלפלים וגזרים (טבלה מס' 1). הירקות האורגניים מהווים נתח נכבד בסה"כ יצוא הירקות מישראל (כולל תפוחי אדמה ומקשה): כמעט 10% מכמויות היצוא הם ירקות אורגניים (ראה טבלה מס' 2). בגלל המחירים הגבוהים יותר של התוצרת האורגנית נתחם אף גבוה יותר בערך היצוא.

יצוא הפירות האורגניים קטן יחסית. בעונת 2006/07 יצאה ישראל כ-4,000 טון פירות אורגניים לאיחוד האירופי (בעיקר אבוקדו, וכמויות קטנות יותר של תמרים ומנגו), ובנוסף כ-2,000 טון פרי הדר (בעיקר אשכוליות אדומות). ישראל מייצאת גם כמויות ניכרות של פירות וירקות מעובדים אורגניים לאיחוד האירופי, קרוב ל-8,000 טון בעונת 2006/07 (טבלה מס' 3).

טבלה מס' 1: יצוא ירקות ופירות אורגניים טריים מישראל לאיחוד האירופי (טון)

שינוי 06/7 ל-05/6	2006/07	2005/06	2001/02	
69%	60,262	35,650	27,392	סה"כ
72%	54,063	31,392	22,092	ירקות - סה"כ
75%	26,803	15,329	12,154	תפוחי אדמה
61%	8,086	5,026	1,998	פלפל
114%	8,025	3,749	3,227	גזר
34%	4,591	3,416	1,157	עגבניות
123%	2,776	1,247	1,708	עגבניות צ'רי
130%	2,551	1,110	323	בטטות
-56%	156	* 352	113	תבלינים ירוקים
-8%	1,075	1,163	1,412	ירקות אחרים
60%	4,073	2,538	3,374	פירות - סה"כ
95%	2,754	1,410	2,659	אבוקדו
8%	703	653	577	תמרים
34%	523	391	127	מנגו
10%	93	84	11	פירות אחרים
24%	2,126	1,720	1,926	פרי הדר - סה"כ
24%	1,663	1,344	1,353	אשכוליות אדומות
23%	463	376	573	פרי הדר אחר

* כולל גם יצוא של תבלינים אורגניים למדינות מחוץ לאיחוד האירופי. מקור הנתונים: שירות הביקורת של משרד החקלאות.

טבלה מס' 3: יצוא מוצרי ירקות ופירות אורגניים מישראל לאיחוד האירופי (טון)

שינוי 06/07 ל-05/06	2006/07	2005/06	2001/02	
19%	7,834	6,606	5,436	סה"כ
10%	5,710	5,211	4,740	מייצים ורכזים
-14%	370	430	240	כותנה
24%	642	517		תירס
-26%	104	141		שמן חוחובה
	598	18		מוצרי עגבניות
34%	410	298	456	אחר

מקור: שירות הביקורת של משרד החקלאות.

השוק האירופי לפירות וירקות אורגניים גידול מעבר לציפיות

לפירות ולירקות הטריים חשיבות גדולה בצריכה של מוצרי מזון אורגניים. באירופה הפירות והירקות מהווים כ-25% ממכירות המזון האורגני כאשר בארה"ב נתח זה אף גבוה יותר ומגיע לכ-40%. ערך המכירות הקמעוניות של פירות וירקות אורגניים

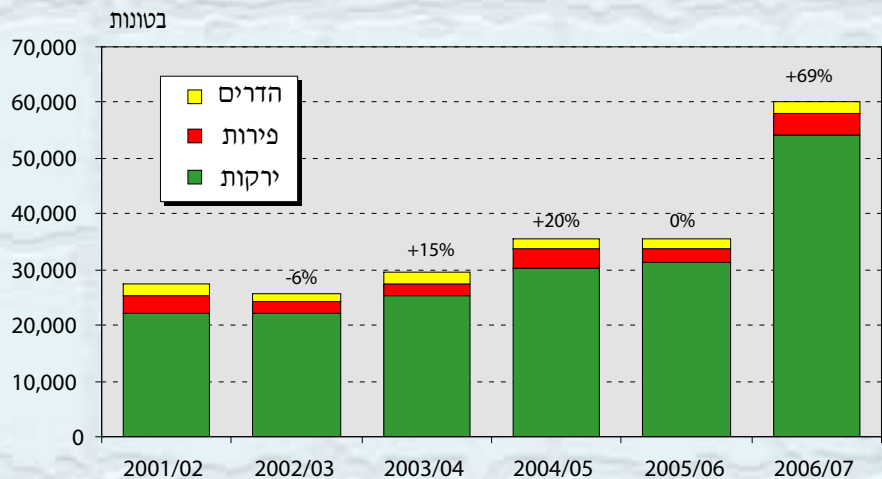
טבלה מס' 2: סה"כ יצוא ירקות בהשוואה ליצוא אורגניים (אלפי טון)

נתח אורגני	יצוא אורגני			סה"כ יצוא			
	שינוי	2006/07	2005/06	שינוי	2007	2006	
9%	71%	53.7	31.3	30%	592.4	454.9	ירקות, תפוחי אדמה ומקשה
8%	75%	26.8	15.3	22%	334.6	274.1	תפוחי אדמה
8%	61%	8.1	5.0	40%	106.6	76.2	פלפל
13%	114%	8.0	3.7	60%	59.9	37.6	גזר
62%	34%	4.6	3.4	76%	7.4	4.2	עגבניות למאכל, רגילות
10%	123%	2.8	1.2	7%	26.5	24.8	עגבניות, שרי
19%	130%	2.6	1.1	66%	13.4	8.1	בטטות

הערות: היצוא האורגני כולל תבלינים ירוקים שאינם נכללים בסה"כ יצוא הירקות. נתח היצוא האורגני = יצוא אורגני ב-2006/07 מחולק בסה"כ יצוא ב-2007.

מקורות הנתונים: למ"ס, שירות הביקורת של משרד החקלאות.

תרשים מס' 3: יצוא פירות וירקות טריים מישראל לאיחוד האירופי

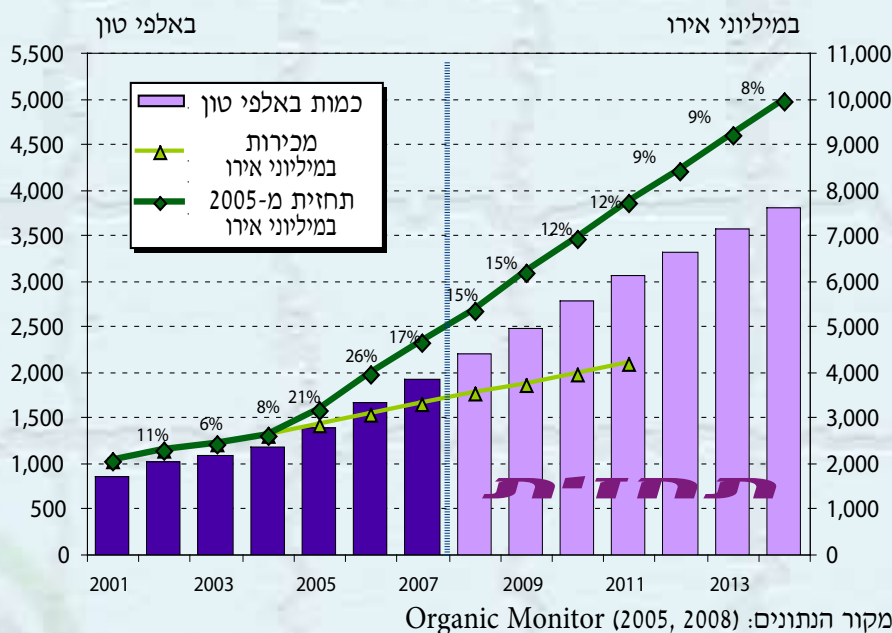
מקור הנתונים: שירות הביקורת של משרד החקלאות.

טבלה מס' 4: השוק האירופי לפירות וירקות אורגניים

מדידים	פירות	פירות וירקות	ירקות
מכירות קמעוניות			
ערך מכירות ב-2007 - מיליארד אירו	2.19	4.63	2.45
תחזית מכירות ב-2014 - מיליארד אירו	5.00	9.95	4.96
כמות מכירות ב-2007 - אלפי טון	709	1,930	1,220
תחזית כמות מכירות ב-2014 - אלפי טון	1,516	3,820	2,300
מכירות מיצור מקומי ב-% *	47%	74%	90%
שיעור צמיחה שנתי	12.5%	11.5%	10.6%
נתח שוק מסה"כ מכירות פירות וירקות	2.1%	2.5%	2.7%
תחזית נתח שוק (% מסה"כ פירות וירקות)	4.6%	5.0%	5.3%
צריכה לנפש - 2007			
הוצאה לנפש באירו בשנה	5.55	11.8	6.21
צריכה לנפש בק"ג בשנה	1.80	4.9	3.10

* יצור מקומי ב-17 מדינות שנכללו בסקר, כולל סחר בין מדינות אלה. מקור הנתונים: Organic Monitor (2008)

תרשים מס' 4: תחזית להתפתחות השוק האירופי לפירות וירקות אורגניים

ליצוא. בממוצע אוכלים הצרכנים המערבי-אירופיים כ-5 ק"ג פירות וירקות אורגניים לנפש בשנה (תרשימים מס' 5 ו-6).

גרמניה ואנגליה הם השווקים המובילים לפירות וירקות אורגניים במערב אירופה, כתוצאה מגודל האוכלוסייה, וצריכה גבוהה יחסית לנפש. שתי מדינות אלה מהוות מעל

ספרד למשל, רק בתחילת הדרך בפיתוח שוק מקומי לתוצרת אורגנית, למרות גידול מרשים ביצור האורגני⁴ המיועד בעיקר

4 שטח הגידול האורגני בספרד התרחב מ-4 מיליון דונם בשנת 2000 ל-9.3 מיליון דונם בשנת 2006, והיא הפכה למדינה השניה בגודל השטח האורגני באירופה אחרי איטליה (מקור הנתונים: ZMP

במערב אירופה⁵ הגיע ב-2007 ל-4.6 מיליארד אירו, 2.5 אחוזים מסה"כ המכירות של הפירות והירקות (טבלה מס' 4).

התפתחות השוק בשנים האחרונות עלתה בהרבה מעל הציפיות:

לפני שלוש שנים פרסמה חברת Organic Monitor תחזית להתפתחות המכירות של הפירות והירקות האורגניים בשנים הקרובות - כמות וערך המכירות בפועל ב-2007 כבר הגיעו לגודל השוק החזוי ב-2011 לפי תחזית זו (תרשים מס' 4).

צפוי המשך בגידול השוק: על-פי התחזית המעודכנת של חברת Organic Monitor מ-2008 השוק האירופי לפירות וירקות אורגניים יכפיל את עצמו ב-7 השנים הקרובות לשווי של כמעט 10 מיליארד אירו בשנת 2014.

כמות המכירות של הפירות והירקות האורגניים הגיעה ב-2007 לכמעט 2 מיליון טון. שיווק הירקות (כולל תפוחי אדמה) הגיע לכ-1.2 מיליון טון, כאשר רוב ההספקה ממדינות מערב אירופה ורק כ-10% יובאו ממדינות מחוץ לאזור. הצריכה של הפירות האורגניים קטנה יותר - כ-700,000 טון. רק כמחצית מהצריכה של הפירות האורגניים מיוצר ב-17 המדינות המערב אירופיות הנכללות בסקר, היתרה מיובאת ברובה ממדינות שמחוץ לאירופה.

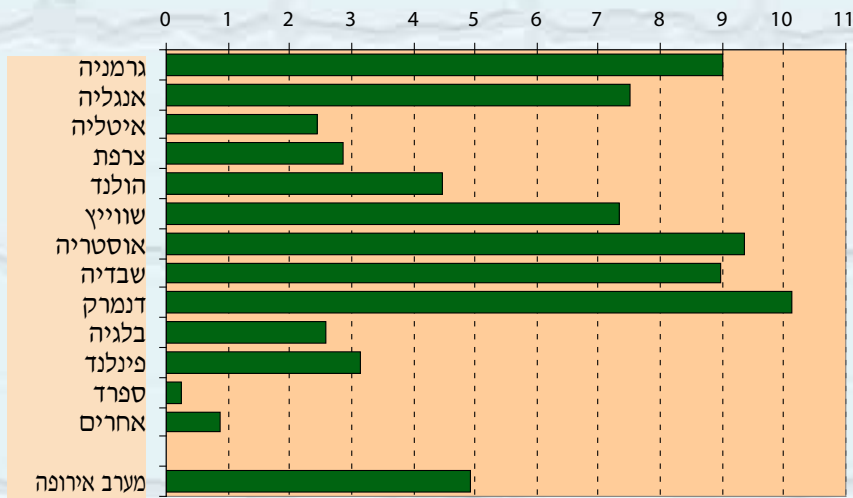
אחוז היבוא גדל בשנים האחרונות גם לפירות וגם לירקות בשל העובדה שהיצור האורגני במערב אירופה מתרחב בקצב איטי יותר מהגידול בצריכה.

קיימים הבדלים גדולים בצריכה של פירות וירקות אורגניים בין המדינות השונות במערב אירופה. בעבר היתה הצריכה לנפש הגבוהה ביותר בשווייץ, אך בשנים האחרונות התרחבה הצריכה במספר מדינות נוספות כאשר עליה גדולה במיוחד נרשמה בצריכה לנפש בגרמניה ובאנגליה.

במדינות אחרות הצריכה נמוכה בהרבה.

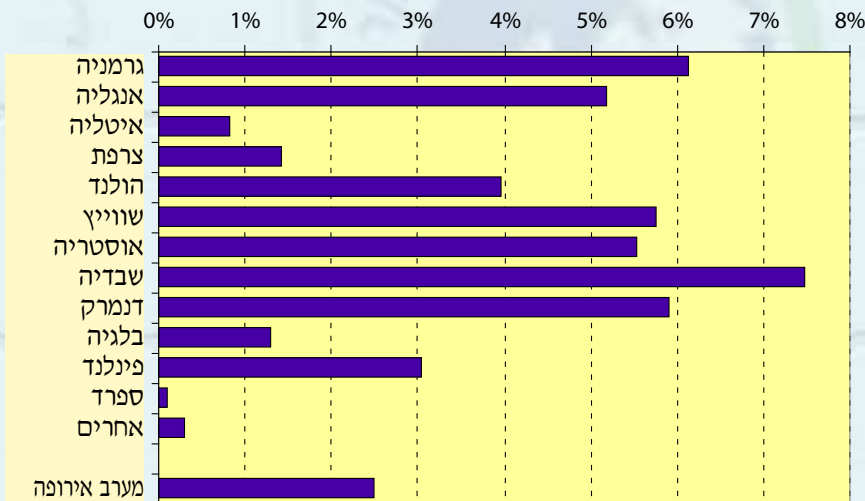
3 מערב אירופה: בסקר של Organic Monitor נכללו 15 המדינות הוותיקות של האיחוד האירופי, ובנוסף שווייץ ונורבגיה. השוק למוצרים אורגניים במזרח אירופה עדיין קטן, זו הסיבה שאינו נכלל בסקר. הנתונים והתחזיות של ה-Organic Monitor על הצריכה של מזון אורגני מבוססים על איסוף נתונים מחברות מסחר ברמות שונות בשרשרת ההספקה, חברות הסמכה וארגוני מסחר באמצעות ראיונות.

תרשים מס' 5: צריכה לנפש של פירות וירקות אורגניים - 2007 (ק"ג לנפש בשנה)

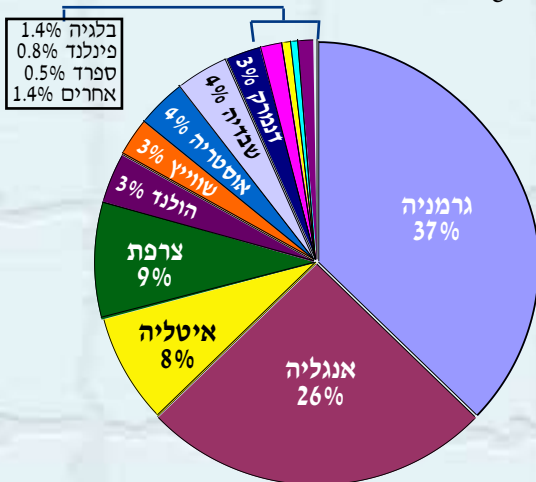
מקור הנתונים: Organic Monitor (2008)

תרשים מס' 6: נתח תוצרת אורגנית מסה"כ הצריכה של פירות וירקות - 2007

הערה: הנתונים מהווים אינדיקציה בלבד לנתח השוק של פירות וירקות אורגניים. נתונים אחרים לצריכת פירות וירקות אורגניים (לא כולל תפ"א) בגרמניה מצביעים על אחוז צריכה נמוך יותר, כ-4.5% (מקור: ZMP).

מקור הנתונים: Organic Monitor (2008)

תרשים מס' 7: השוק האירופי לפירות וירקות אורגניים (חלוקה לשווקים עיקריים 2007)

סה"כ 4.6 מיליארד אירו

מקור הנתונים: Organic Monitor (2008)

60% מצריכת הפירות והירקות האורגניים במערב אירופה (תרשים מס' 7).

השוק האירופי לירקות אורגניים

בעיקר תפוחי אדמה וגזרים

תפוחי אדמה מהווים כמחצית מצריכת הירקות האורגניים. ירקות חשובים נוספים הם גזרים, בצלים ועגבניות (טבלה מס' 5). הצריכה מסופקת ברובה מגידול ירקות במדינות מערב אירופה ומהסחר בין מדינות אלה. רק כ-10% מהצריכה (כ-125,000 טון) מיובאים ממדינות מחוץ למערב אירופה.

ישראל היא ספק חשוב של ירקות אורגניים מחוץ לעונה האירופית. השוואה של נתוני היצוא של ישראל בעונת 2006/07 עם נתוני היבוא של ה-Organic Monitor מצביעה על כך שמעל 40% מייבוא הירקות האורגניים למערב אירופה ממקורות הספקה מחוץ לאיחוד מגיע מישראל. ישראל היא מקור הספקה חשוב של תפוחי אדמה, גזרים, עגבניות ופלפלים אורגניים.

טבלה מס' 5: השוק המערב אירופי לירקות אורגניים: מכירות יבוא ב-2007 (אלפי טון)

מדינה	יבוא	מכירות סה"כ	יבוא ישראל 2006/07	נתח ישראל ביבוא
תפוחי אדמה	64.7	585	26.8	41%
גזר	10.4	270	8.0	77%
בצל	20.2	113	0.3	2%
עגבניות	12.8	89	7.4	58%
ירקות אחרים	17.7	166	11.6	65%
סה"כ ירקות	125.8	1,224	54.1	43%

הערה: יבוא - אינו כולל סחר בין מדינות מערב אירופה אלה רק יבוא ממדינות מחוץ למערב אירופה.

מקורות הנתונים: Organic Monitor (2008), שירות הביקורת של משרד החקלאות.

השוק הגרמני השוק הגדול ביותר לפירות ולירקות אורגניים באירופה

אחד המאפיינים הבולטים בשוק האורגני לפירות וירקות הוא המקום המוביל שיש לפרי/ירק מסויים בסה"כ הצריכה של פירות וירקות אורגניים ובהתפתחות הצריכה.

בתרשימים מס' 8 ו-9 מוצגת צריכת הירקות האורגניים בגרמניה (לא כולל תפוז"א). הירק האורגני המוביל בשוק הגרמני הוא הגזר המהווה 43% מסה"כ מכירות הירקות

הן יצרניות של אבוקדו אורגני כאשר מקור היבוא העיקרי היא ישראל (כ-2,800 טון ב-2006/07). המכירות של הפירות הגלעיניים האורגניים (אפרסקים, נקטרינות, משמשים ושיזיפים) הגיעו לכ-25,000 טון, 90% מזה מיצור אירופי. השוק של הפירות האקזוטיים (כגון מנגו, פפאיה ואננס) מתוצרת אורגנית גדל פי 4 בשלוש השנים האחרונות. השוק האנגלי הוא השוק הגדול ביותר, המייבא יותר מ-12,000 טון פירות אקזוטיים אורגניים, מעל 30% מסך הצריכה האירופית.

השוק האירופי לפירות אורגניים

הפירות העיקריים: בננות ותפוחים

אחוז היבוא של הפירות האורגניים גבוה יחסית ליבוא הירקות - מעל 50% מהצריכה מיובא ממדינות מחוץ למערב אירופה (טבלה מס' 6). אחת הסיבות העיקריות היא הפופולריות הגדולה של בננות אורגניות. המכירות של הבננות האורגניות הגיעו ב-2007 לכ-177,000 טון, רבע מסה"כ המכירות של הפירות האורגניים במערב אירופה. בננות אורגניות, הנכללות בטבלה מס' 6 בקטגוריה "פירות טרופיים ואקזוטיים", מיובאות בעיקר מהרפובליקה הדומיניקנית, אקוודור, קולומביה, פרו וקוסטה ריקה. השווקים העיקריים הם גרמניה ואנגליה הצורכים כ-75% מסה"כ הכמות המיובאת (או בכלל).

במקום השני נמצאים התפוחים האורגניים - 160,000 טון ב-2007. ההספקה מגיעה ברובה ממדינות מערב אירופה, בעיקר מאיטליה, מגרמניה, מאנגליה ומצרפת. בנוסף נמכרו כ-40,000 טון אגסים אורגניים. תפוחים ואגסים אורגניים מיובאים מחוץ לעונה המקומית מחצי הכדור הדרומי, בעיקר מארגנטינה, מניו זילנד ומצ'ילה.

המכירות של פרי ההדר האורגני הסתכמו ב-2007 בכ-155,000 טון. מזה נמכרו כמעט 50,000 טון בגרמניה, כ-40,000 טון באנגליה וכמעט 25,000 טון בצרפת. רוב ההספקה (כ-75%) מיוצרת במדינות מערב אירופה (איטליה, יוון וספרד). היתרה מיובאת בעיקר ממרוקו וממדינות בחצי הכדור הדרומי (דרום אפריקה, ארגנטינה, ברזיל וצ'ילה). המכירות של התפוזים האורגניים הגיעו ב-2007 לכ-54,000 טון, לימונים לכמעט 40,000 טון, וקליפים ואשכוליות היוו את עיקר היתרה של יותר מ-60,000 טון.

בנוסף לפירות האורגניים העיקריים בננות, תפוחים (ואגסים) ולפרי ההדר נמכרו ב-2007 כ-107,000 טון פירות גלעיניים, קיווי ואבוקדו, כ-40,000 טון פירות אקזוטיים וכ-30,000 טון פירות אחרים (מלונים, אגוזי קוקוס, ענבים ותותים).

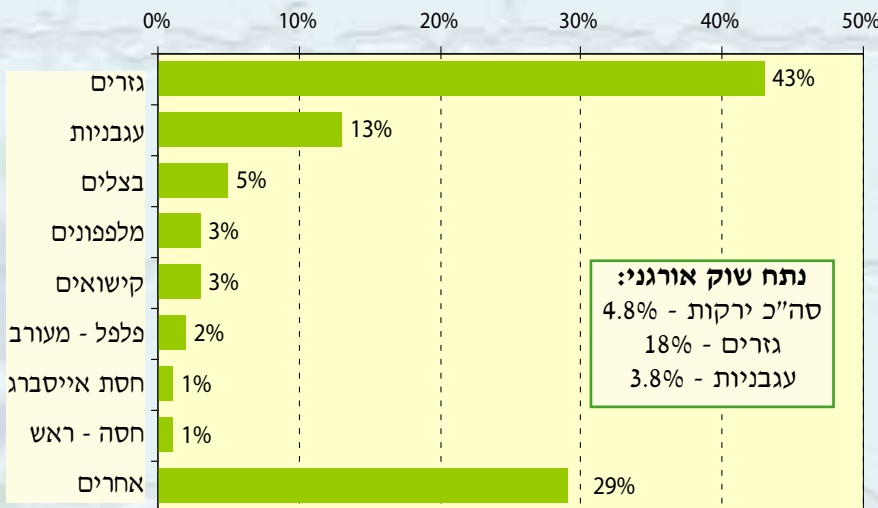
הקיווי נמכר בכמויות גדולות יחסית, כ-65,000 טון. מכירות האבוקדו הגיעו ב-2007 לכ-17,000 טון. ספרד, צרפת ואיטליה

טבלה מס' 6: השוק המערב אירופאי לפירות אורגניים: מכירות יבוא ב-2007 (אלפי טון)

תחום	יבוא	סה"כ מכירות	יבוא ישראל 2006/07	יבוא ישראל ביבוא
תפוחים ואגסים	66.2	201	0.0	0.0%
פרי הדר	38.5	154	2.1	5.5%
פירות גלעיניים, קיווי ואבוקדו	32.1	107	2.8	8.6%
פירות טרופיים, אקזוטיים ואחרים	237.2	247	1.3	0.6%
סה"כ פירות	374.0	709	6.2	1.7%

הערה: יבוא - אינו כולל סחר בין מדינות מערב אירופה אלה רק יבוא ממדינות מחוץ למערב אירופה. מקורות הנתונים: Organic Monitor (2008), שירות הביקורת של משרד החקלאות.

תרשים מס' 8: התפלגות הצריכה של ירקות אורגניים בגרמניה (לא כולל תפוז"א) בשנת 2007

מקור הנתונים: ZMP

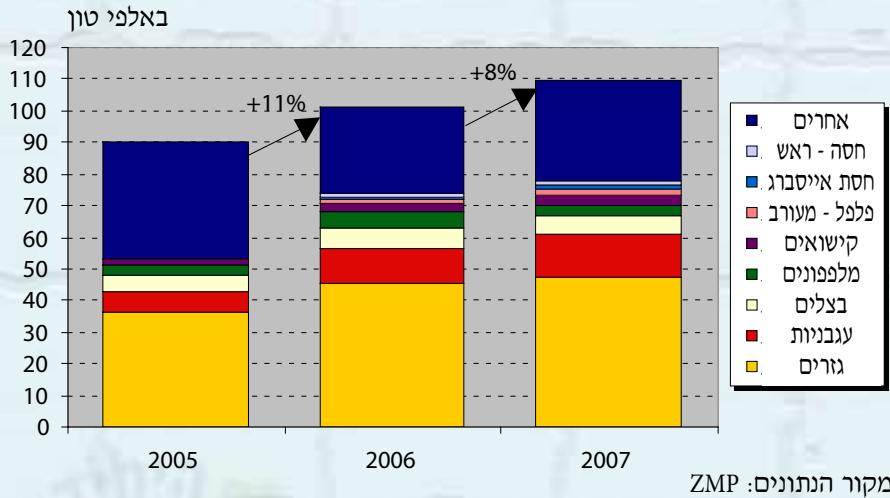

האורגניים. צריכת הגזר האורגני התפתחה מאוד בשנים האחרונות והגיעה ל-18% מסה"כ צריכת הגזר. הסיבה העיקרית לכך היא כניסה של רשתות השיווק ללמכירה של גזר אורגני. רשת דיסקאונט אף החליטה להציע ללקוחותיה רק גזר אורגני. כתוצאה מכך עלו מאוד המכירות של הגזר האורגני (בעיקר ב-2006, ב-2007 גדלה הצריכה ב-3% בלבד, היבולים באירופה בשנה זו היו נמוכים יחסית עקב תנאי מזג האוויר).

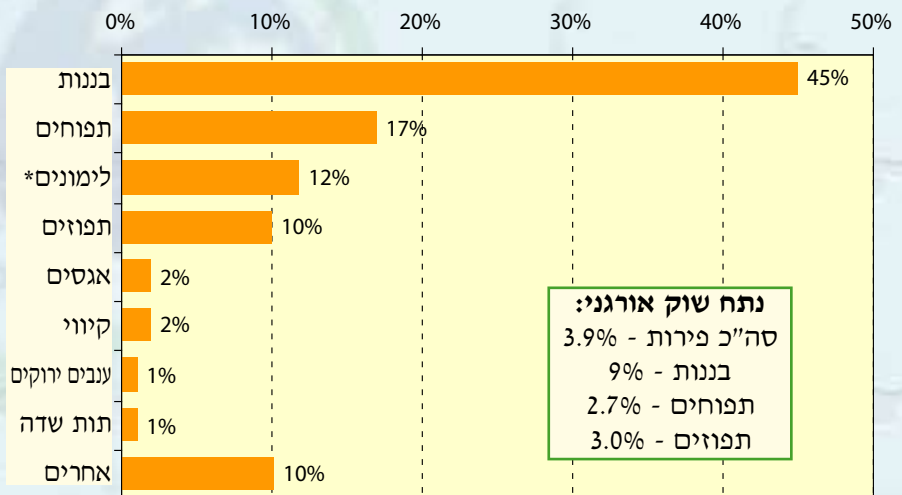
בנות אורגניות מהוות 45% מהצריכה של הפירות האורגניים, ושיעורי הגידול הגבוהים בצריכתן תרמו במידה רבה לעליה משמעותית בסה"כ צריכת הפירות האורגניים (תרשימים מס' 10 ו-11). בפירות אחרים הצריכה של התוצרת האורגנית נמוכה בהרבה, החשובים ביניהם הם תפוחים ותפוזים. בסה"כ צריכת הפירות הטרשים לבנות נתח קטן בהרבה, כ-20%, כאשר הפרי המוביל הוא התפוח עם נתח של 24% בצריכת הפירות.

הגרמנים קונים כ-50% מהפירות והירקות שלהם ברשתות דיסקאונט כך שלכניסה של רשתות אלה לשיווק של תוצרת אורגנית משמעות רבה. מבחר הפירות והירקות האורגניים ברשתות אלה מצומצם, הן מעדיפות פירות וירקות הנצרכים בכמויות גדולות יחסית, בהם ניתן להשיג כמויות הספקה גדולות. בחנויות המתמחות בתוצרת אורגנית נמכר מגוון רחב של פירות וירקות אך נתח השוק שלהן בסה"כ הצריכה קטן יחסית. כתוצאה מכך השוק הגרמני עדיין קטן יחסית למינים רבים של הפירות והירקות האורגניים. צפוי שבמשך הזמן יתרחב מבחר המינים הנמכר ברשתות הדיסקאונט.

תרשים מס' 9: צריכה של ירקות אורגניים בגרמניה (לא כולל תפוזים) בשנים 2005 - 2007

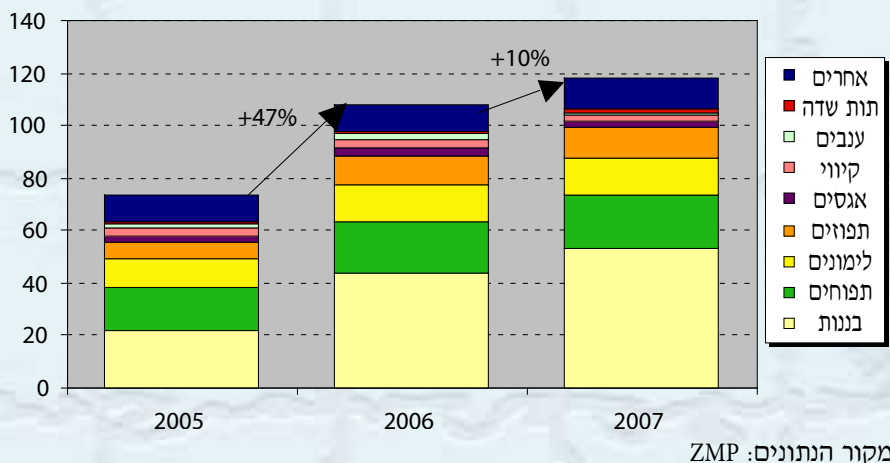

תרשים מס' 10: התפלגות הצריכה של פירות אורגניים בגרמניה בשנת 2007

* ה-ZMP לא פרסם נתון ללימונים לשנת 2007, הונח שאחוז הצריכה של לימונים מסה"כ הצריכה של פירות אורגניים לא השתנה מ-2006.
 מקור הנתונים: ZMP

תרשים מס' 11: צריכה של פירות אורגניים בגרמניה בשנים 2005 - 2007

מחירים של פירות וירקות אורגניים בגרמניה ירידה בפרמיה לפירות אורגניים

אחת הסיבות העיקריות לנתח השוק הקטן של המזון האורגני היא פרמיית המחירים הניכרת למוצרים רבים. הצרכנים הגרמנים צריכים לשלם לעיתים עוד אירו לק"ג ואף יותר עבור פרי או ירק אורגני. יחד עם זאת, פרמיית המחירים עבור פירות אורגניים ירדה בשנים האחרונות (טבלה מס' 7 בעמוד 14). תוספת המחיר הממוצעת שהצרכן

טבלה מס' 7: מחירים לצרכן של פירות וירקות אורגניים וקונבנציונליים בגרמניה בשנים 2006 - 2008*
(אירו לק"ג - אלא אם צויין אחרת)

פרמיה באירו לק"ג			פרמיה ב-%			קונבנציונלי			אורגני			
*2008	2007	2006	*2008	2007	2006	*2008	2007	2006	*2008	2007	2006	
0.92	0.94	0.98	60%	65%	68%	1.53	1.45	1.44	2.46	2.39	2.43	תפוחים
0.67	0.86	0.86	56%	75%	81%	1.21	1.14	1.06	1.88	2.00	1.93	תפוזים
0.59	0.72	0.73	46%	62%	63%	1.29	1.15	1.15	1.88	1.87	1.89	בננות
2.61	2.75	2.99	69%	72%	89%	3.78	3.82	3.35	6.39	6.57	6.34	תות שדה
0.05	0.09	0.09	14%	35%	38%	0.39	0.26	0.23	0.44	0.35	0.31	לימונים - יחידה
0.08	0.09	0.10	32%	41%	43%	0.25	0.21	0.23	0.32	0.30	0.32	קיווי - יחידה
0.81	0.83	0.66	143%	147%	106%	0.57	0.57	0.62	1.38	1.40	1.28	מלפפונים לסלט - יחידה
1.61	1.65	1.70	83%	86%	97%	1.94	1.93	1.76	3.54	3.59	3.46	עגבניות עגולות
2.00	2.29	2.00	97%	109%	100%	2.06	2.09	1.99	4.06	4.38	3.99	עגבניות אשכול
2.60	2.68	2.43	81%	78%	85%	3.22	3.42	2.85	5.83	6.10	5.28	פלפל (אדום)
0.70	0.74	0.67	87%	102%	84%	0.80	0.72	0.80	1.50	1.45	1.46	גזר (ללא עלים)
1.14	0.89	0.73	128%	95%	97%	0.89	0.93	0.75	2.03	1.82	1.48	בצל
0.44	0.51	0.28	46%	59%	33%	0.97	0.86	0.87	1.42	1.37	1.16	תפוזים מוקדם באריזה 1 - 2.5 ק"ג

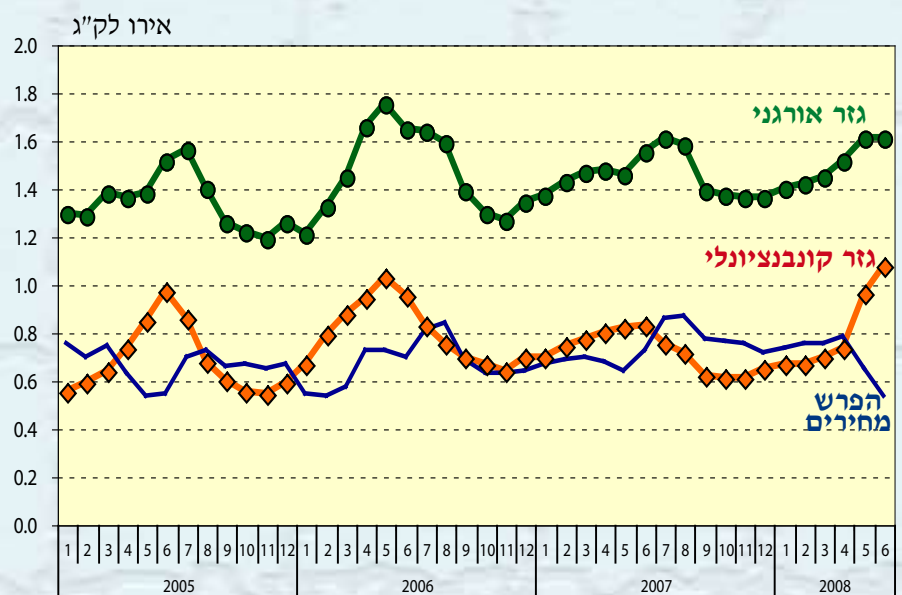
* המחירים ל-2008 כוללים רק את החודשים ינואר עד יוני.

מקור הנתונים: ZMP

הגרמני נאלץ לשלם עבור תפוחים, תפוזים, בננות מיצור אורגני ירדה מכ-70% ב-2006 לכ-55% במחצית הראשונה של 2008.

לעומת זאת, לא נראית ירידה ברורה בפרמיית המחירים לירקות אורגניים. תוספת המחיר לגזר אורגני יציבה יחסית לאורך זמן ונעה בסביבות ה-70 סנט לק"ג (תרשים מס' 12). פרמיית המחיר לבצל אורגני עלתה בצורה משמעותית במחצית הראשונה של שנת 2008. תוספת המחיר לתוצרת אורגנית גדולה במיוחד לירקות סלט כגון מלפפונים, עגבניות ופלפלים. ק"ג עגבניות אורגניות עגולות עלה במחצית הראשונה של 2008 כ-1.6 אירו יותר מק"ג עגבניות רגילות, התוספת במחיר לעגבניות אשכול אורגניות הגיעה ל-2 אירו לק"ג, ופלפל אורגני אף עלה 2.6 אירו לק"ג יותר. מחירי הפלפלים הקונבנציונליים היו גבוהים בחורף 2006/07 בגלל שאריות חומרי הדברה מעל המידה המותרת שהתגלו בפלפל

תרשים מס' 12: מחירים לצרכן בגרמניה - גזר, בשנים 2006 - 2008

מקור הנתונים: ZMP

ופיתוח הכפר. נתונים לחקלאות אורגנית ויצוא תוצרת אורגנית לאיחוד האירופי, מרץ 2008.

Organic Monitor. The European Market for Organic Fruit and Vegetables. London, 2005.

Organic Monitor. The Global Market for Organic Food & Drink: Business Opportunities & Future Outlook. London, December 2006.

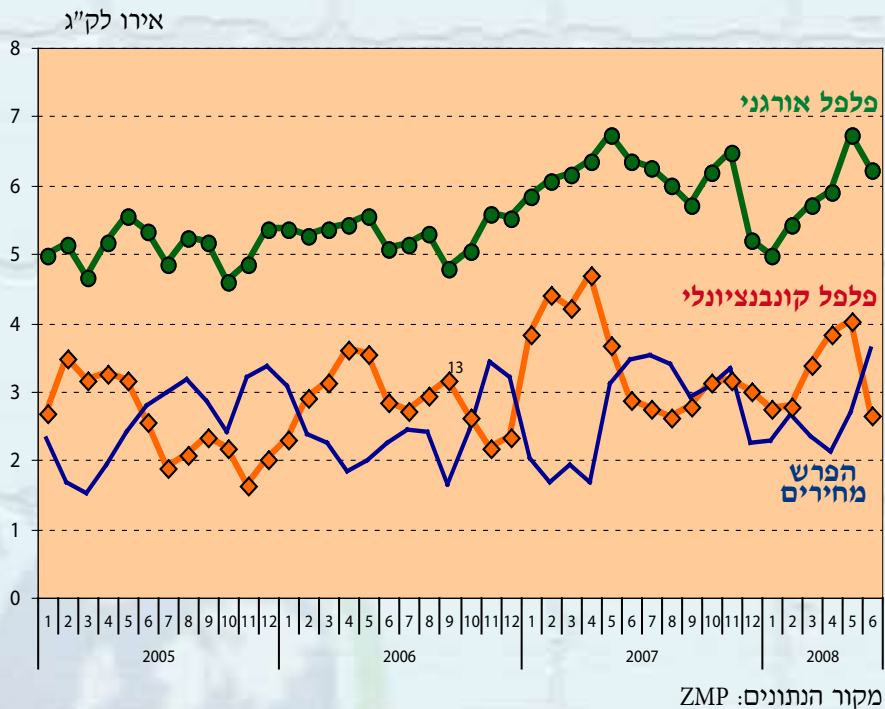
Organic Monitor. The European Market for Ethical Fruit & Vegetables: Organic and Fair Trade. London, 2008.

Willer, H., M. Youssefi-Menzler and N. Sorensen, eds.. The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2008. International Federation of Organic Movements (IFOAM), Bonn, Germany & FiBL, Frick, Switzerland, 2008.

ZMP (Zentrale Markt- und Preisberichtsstelle). Database Organic Agriculture.

ZMP. Ökomarkt Jahrbuch 2008 - Verkaufspreise im Ökologischen Landbau. Bonn, 2008.

תרשים מס' 13: מחירים לצרכן בגרמניה - פלפלים, בשנים 2006 - 2008

במקביל לגידול המשמעותי של השוק העולמי למזון אורגני. צריכת הפירות והירקות האורגניים במערב אירופה הגיעה ב-2007 לכמעט 2 מיליון טון, צפויה הכפלה של כמות זו עד שנת 2014 לפי תחזית של חברה המתמחה במחקרי שוק לשוק האורגני.

רוב ההספקה של הירקות מגיעה מיצור מקומי במערב אירופה כאשר ישראל היא מקור ההספקה החשוב ביותר של ירקות מיובאים מחוץ לאזור.

בצריכת הפירות האורגניים נתח היבוא גדול בהרבה אך בינתיים ישראל אינה מקור הספקה חשוב, למעט באבוקדו ותמרים אורגניים.

צפוי שעם הגדלת הצריכה של הפירות והירקות האורגניים יגדל גם מגוון הפירות הנמכר ברשתות השיווק, ויתכן שקיימת הזדמנות להגדיל את יצוא הפירות האורגניים מישראל.

מקורות

למ"ס (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). נתוני תפוקה חקלאית.

שירות הביקורת של משרד החקלאות

הספרדי. כתוצאה הוחמרו הבדיקות ויצוא הפלפל הספרדי ירד בצורה משמעותית. המשבר הגדיל את הביקוש לפלפל אורגני ובמשך רוב שנת 2007 היו מחירי הפלפל האורגני גבוהים יחסית (תרשים מס' 13).

ספרד הצליחה לטפל במשבר בצורה יעילה והעבירה את רוב הייצור להדברה משולבת. בחורף האחרון, בעונת היצוא של הפלפל הישראלי, היו המחירים לפלפל אורגני נמוכים באופן משמעותי בהשוואה למחירים בחורף 2006/07 אם כי באביב 2008 המחירים לצרכן שוב עלו בצורה משמעותית.

סיכום ומסקנות

יצוא התוצרת האורגנית מישראל התפתח בשנים האחרונות כאשר עליה גדולה במיוחד ביצוא הייתה בעונת 2006/07. רוב היצוא הוא של ירקות המשלימים את ההספקה המקומית האירופית בעונת החורף.

הירקות האורגניים מהווים כמעט 10 אחוז מכמות יצוא הירקות (כולל תפוחי אדמה) אך הנתח של התוצרת האורגנית עדיין קטן יחסית ביצוא הפירות ופרי ההדר.

השוק האירופי לפירות וירקות אורגניים התפתח בשנים האחרונות בקצב מהיר,

